

Editorial **Vindecarea celor doi demonizați din ținutul Gadarei**

Fiecare duminică petrecută în sfânta biserică este un popas de lumină și de liniște pentru sufletele noastre, un moment binecuvântat în care lăsăm în urmă zgomotul lumii pentru a ne întâlni cu harul și cu cuvântul viu al lui Dumnezeu. Venim adesea la Sfânta Liturghie aducând cu noi oboseala unei săptămâni întregi, grijile pentru cei dragi, dar și dorința profundă de a găsi ocrotire și răspuns la neliniștile care ne apasă inima.

Vedem în pericopa Evangheliei de astăzi, pe care Sfântul Evanghelist Matei o așază înaintea sufletelor noastre cu multă putere, cât de îngrozitoare este soarta celor ce cad pradă ispitelor, și anume:

„Și trecând Iisus de cealaltă parte, în latura Gherghesenilor l-au întâmpinat pe dânsul doi îndrăciți, ieșind din morminte, foarte cumpliti, încât nu putea nimenea să treacă pe calea aceea. Și iată, au strigat grăind: ce este nouă și ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici mai înainte de vreme să ne muncești pe noi? Și era departe de dânșii o turmă mare de porci păscând. Iar diavolii îl rugau pe El, zicând: de ne gonești pe noi, dă-ne voie să ne ducem în turma aceea de porci. Și a zis lor: Mergeți! Iar ei, ieșind, au mers în turma de porci; și îndată a sărit toată turma de pe țărm în mare și s-a înecat în apă. Iar păstorii au fugit și intrând în cetate, au spus de toate și cele despre cei îndrăciți. Și iată, toată cetatea a ieșit în întâmpinarea lui Iisus și văzându-L, L-au rugat să plece din hotarele lor. Și intrând în corabie, a plecat și a venit în cetatea Sa” (Mat. 8, 28-34; 9, 1).

Înainte de toate, se cuvine să observăm un lucru esențial, dar ușor de trecut cu vederea: Hristos nu ajunge la Gadara dintr-o simplă întâmplare. El Însuși a poruncit în mod expres ucenicilor „să treacă de cealaltă parte a mării” (Matei 8, 18). Mântuitorul ia inițiativa, străbate dinadins furtuna de pe mare și pune piciorul, cu bună știință, pe acest pământ străin și necurat. Dumnezeu nu ocolește zona de

tensiune. El merge tocmai acolo unde nimeni nu îndrăznea să treacă, acolo unde știa dinainte că va întâlni suferința extremă și degradarea umană, dar și unde avea să fie izgonit de către localnici.

Aceasta este logica profundă a întregii iconomii a mântuirii: Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut. Iar a căuta înseamnă să mergi până în ținutul cel

mai potrivnic, fără să aștepti să fii chemat și fără să te oprești în fața iminentului refuz uman.

Când S-a apropiat de acești doi oameni lăsați în părăsire, duhurile rele care îi chinuiau au simțit prezența directă a Vieții și a Luminii. Cei pe care semenii lor nu-i mai puteau ajuta s-au prăbușit în fața Mântuitorului.

Reflectând la această neputință radicală a răului în fața dragostei divine, Sfântul Ioan Gură de Aur ne explică direct ce se întâmpla în acele clipe cu cei doi oameni (*Omilia la Matei, Omilia XXVII*): „Vezi cât de mare este sălbăticia demonilor? Ei schingiuiu pe cei vii, îi gneau din case și îi aruncau în morminte. Dar când S-a apropiat Hristos, cei ce nu puteau fi ținuți în lanțuri de fier de către oameni au stat de îndată legați de nevă-

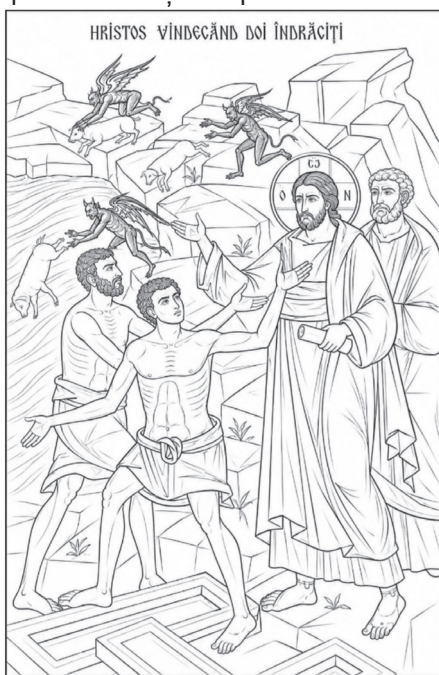
zuta Lui putere, tremurând și strigând: *Ce este nouă și ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu?*”

În spatele cuvintelor „*mai înainte de vreme*” se ascunde recunoașterea faptului că Hristos este Împăratul și Biruitorul definitiv al morții. Despre această spaimă ascunsă a duhurilor, Sfântul Chiril al Alexandriei adaugă o lămurire importantă (*Tâlcuiri la Evanghelia după Matei*): „Prin cuvintele lor înfricoșate: „*Ai venit aici mai înainte de vreme să ne muncești pe noi?*”, duhurile cele rele recunosc, fără voie, autoritatea și judecata lui Hristos. Ele știau din Scripturi că există o vreme rânduită pentru osânda lor finală la sfârșitul veacurilor. De aceea s-au cutremurat, crezând că Venirea în trup a Fiului lui Dumnezeu a sosit mult prea devreme pentru a pune capăt definitiv stăpânirii lor asupra umanității.”

Mergând mai departe, Evanghelia ne arată cum Domnul le-a îngăduit duhurilor să plece în porci printr-un singur cuvânt: „*Mergeți!*”. Îndată, toată turma s-a aruncat în mare și s-a înecat.

Parcurgând acest episod, înțelegem că Mântuitorul nu a dorit să aducă o pagubă localnicilor, ci a vrut să ne arate

(continuare în pag. 2)

Cuprins

Poezie creștină	3
Sf. Dometie și mama sa, Sf. Filotimia	5
Pilda vindecării slăbănogului	7
Lumină celor orbi și cuvânt celor muți	8
Traduceri din Sf. Părinți	10
Înmulțirea pâinilor și peștilor	13
Theologica	14

Vindecarea celor doi demonizați din ținutul Gadarei

(urmărire din pagina 1)

tuturor cât de prețios este un singur suflet omenesc în ochii Săi. Întreaga valoare materială a unei turme mari nu se poate compara cu libertatea, sănătatea și demnitatea unui singur om. În același timp, prăbușirea turmei ne descoperă o mare taină duhovnicească despre ocrotirea invizibilă de care ne bucurăm în fiecare clipă din partea lui Dumnezeu.

Privitor la acest moment, Sfântul Ioan Gură de Aur spune direct care a fost rostul pedagogic al pierderii acelor animale (*Omilia la Matei, Omilia XXVIII*): „Mântuitorul a îngăduit demonilor să intre în turma de porci nu ca să facă pe voia lor, ci pentru ca toți locuitorii să vadă cât de mare și de cumplită este cruzimea acestor fiare duhovnicești. Prin moartea acelei turme, Hristos le-a arătat oamenilor că, dacă nu ar fi fost ocrotiți în fiecare clipă de purtarea de grijă a lui Dumnezeu, diavolii pe toți i-ar fi pierdut și i-ar fi nimicuit cu aceeași sălbăticie.”

Partea cea mai delicată a textului de astăzi survine atunci când locuitorii cetății ies în întâmpinarea lui Iisus și, în loc să Se bucure pentru vindecarea semenilor lor, „L-au rugat să plece din hotarele lor”. La o primă vedere, am putea fi tentați să judecăm aspru atitudinea gadarenilor. Totuși, dacă privim cu blândețe și înțelegere duhovnicească, descoperim în reacția lor o mare vulnerabilitate omenească. Ei nu L-au rugat pe Hristos să plece din ură pură, ci dintr-o teamă profundă în fața unui eveniment care le depășea puterea de înțelegere.

Tâlcuind această stare de spirit, Fericitul Ieronim ne explică direct ce se afla în inimile acelor oameni (*Comentariu la Evanghelia după Matei, Cartea I*): „Văzând minunea vindecării, dar și pierderea turmei, toată cetatea a ieșit în întâmpinarea lui Iisus și L-au rugat să plece din hotarele lor. Ei au făcut această cerere nu neapărat din trufie sau din ură fățișă, ci dintr-o frică plină de cutremur și din simțământul propriei lor nevrednicii. S-au asemănat întru

totul cu Petru când a strigat în corabie: „*leși de la mine, Doamne, că sunt om păcătos!*”, simțind că prezența unui Dumnezeu atât de sfânt este mult prea greu de suportat în mijlocul slăbiciunilor și a intereselor lor pământești.”

Această reacție a gadarenilor ne este, dacă suntem sinceri, extrem de apropiată și nouă, celor de astăzi. Trăim într-o lume modernă, intensă și plină de responsabilități, în care alergăm zilnic pentru a ne ocroti familia, pentru a ne crește copiii și pentru a asigura stabilitatea căminului. De multe ori ne simțim oboșiți, epuizați și copleșiți de griji. În astfel de momente, când apar schimbări sau încercări, tindem să ne strângem în noi înșine de frică. Ne simțim prea mici, prea slabi sau prea împovărați de problemele cotidiene pentru a mai găsi timp de post, de rugăciune profundă sau de spovedanie curată.

Biserica ne amintește însă astăzi, prin cuvintele pline de blândețe ale Sfântului Apostol Pavel din epistola sa, că relația cu Hristos nu vine să adauge o nouă greutate pe umerii noștri, ci vine să ne ofere un izvor de odihnă: „*Aproape este de tine cuvântul, în gura ta și în inima ta*” (Romani 10, 8). Pacea interioară nu ne cere eforturi care să ne depășească forțele; ea începe simplu, în intimitatea caldă a inimii noastre, căci „*cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se mărturisește spre mântuire*” (Romani 10, 10). Dumnezeu nu ne cere să fim perfecți de la început, ci doar să Îi dăm voie să ne ajute. Să nu Îl privim ca pe un Judecător distant care vine să ne aducă pagubă sau să ne tulbure liniștea, ci ca pe un Părinte iubitor care dorește să ne lumineze mintea și să ne vindece sufletul. În acest sens, Sfântul Cuvios Atanasie Athonitul ne îndeamnă direct să nu ne lăsăm copleșiți de spaima sau de uneltirile nevăzute, ci să ne înarmăm duhovnicește prin încrederea în Dumnezeu (*Viețile Sfinților*): „Nu vă temeți de băntuilele și de amenințările demonilor, căci ei sunt neputincioși și slabi în fața celor ce Îl iubesc pe Dumnezeu. Arma noastră este Crucea, iar scăparea noastră este chemarea neîncetată a Numelui lui Hristos, Care risipește tot întunericul.”

Când Îi deschidem inima lui Hristos, așa cum ne învață Sfântul Atanasie, toate fricile interioare, hărțuilele gândurilor pătimase și neliniștile legate de viitor încep să se liniștească, lăsând loc unei siguranțe statornice.

Iubiți credincioși, Evanghelia de astăzi este o invitație caldă la încredere. Să Îi cerem Domnului să vindece mai întâi fricile noastre ascunse — frica de neajunsuri, frica de boală, frica pentru viitorul copiilor noștri sau frica de eșec. Dumnezeu și Preacurata Lui Maică și toți Sfinții să ne ajute tuturor să-I mulțumim pururea lui Dumnezeu din toată inima pentru binefacerile Lui. Amin.

Pr. Cătălin Chesnoiu

(predică la Duminica a V-a după Rusalii,
Sf. Ev. Matei 8, 28-34, 5 iulie)

Sursă foto: Sf. Evanghelia

Fondator: Prof. Mihai-Ionuț Coană
Telefon: 0770/271.435 E-mail: mihai.coana@hotmail.com
Editor: S.C. GENERAL MEDIATECH S.R.L.
ISSN: 2734-7206; ISSN-L: 2734-7206; ISSN online: 2734-7214

Redacția:

- Prof. Mihai-Ionuț Coană
- Pr. Marius-Olivian Tănăsie
- Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
- Pr. Daniel Budeanu
- Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
- Dumitra Groza – corectură
- Monica și Radu Buțu
- Marius Stochițoiu
- Tiberiu Grigoriu – DTP

Redacția are dreptul luării deciziei de publicare și stabilirii datei și formei de apariție, integrale sau parțiale, după caz, a materialelor primite spre publicare.

Responsabilitatea pentru textele publicate revine în exclusivitate autorilor. De asemenea, trebuie respectată legea dreptului de autor. (Legea 8/1996) Revista este disponibilă și pe site-ul: www.caleaortodoxa.com
Tipar: Tipografia Universității „Constantin Brâncuși”,
telefon 0253/214.307, int. 415

Poezie creștină **Sfântul Voievod Ștefan cel Mare (2 iulie 1504)**

S-a dus „Soarele Moldovei”
A plecat în veșnicie,
După o domnie lungă (1457-1504);
Spre Cereasca Împărăție.

„Plânge dealul, plânge valea
Și pădurile bătrâne
Și norodu-n hohot plânge:
Cui ne lași pe noi, stăpâne?”

Te-au jelit toți, și poporul
Ca pe un părinte sfânt;
Că le-ai fost cărmuitor
Prin fapte și prin cuvânt.

Suflet din sufletul neamului tău
Te-ai născut pe-acest pământ,
Să aperi credința și neamul
Și tot ce-n lume-i bun și sfânt.

Vrednic vlăstar domnesc
Din neam de **Basarabi și Mușatini**,
În spirit de dreptate ai crescut
Ca un bun și-adevărat creștin.

Ai primit ca moștenire
Credința adevărată.
Păstrând-o cu dăruire
N-ai uitat-o niciodată,

Crescând în credința străbună
Cu-o învățătură aleasă,
O instruire pe măsură
Și-o educație evlavioasă.

„La Dreptate, pe Siret” (1457)
Mitropolitul Teoctist,
În numele Celui Atotputernic
Te-a miruit și te-a numit,

Domn pe al Moldovei scaun
În fața poporului adunat:
Sfetnici, târgoveți și clerici
Și te-a binecuvântat!

Că-ai fost „ales” de Dumnezeu
Să aperi Ortodoxia,
Țara și poporul tău,
Câștigându-ți veșnicia.

La „poarta Creștinătății”
Scut și pavăză ai stat:
Cu crucea și sabia, Ștefane,
Permanent te-ai înarmat.

Aveai o voință fără seamăn
Și-o forță nemaivăzută,
O rezistență uimitoare
Și-o-nțelepciune înăscută.

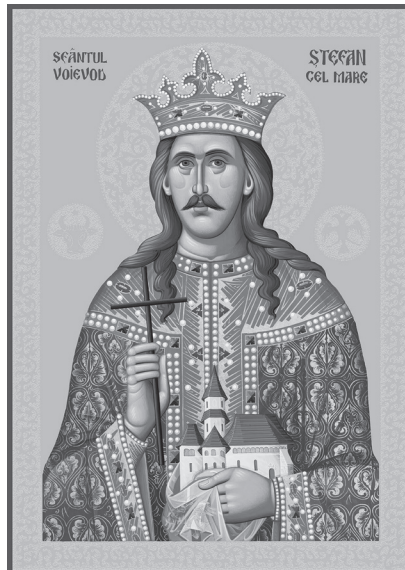
Dumnezeu te-a înzestrat
Cu calități nenumărate,
Te-a mângâiat și protejat
Și te-a luminat în toate.

Ai întronat în toată țara
Credința și nădejdea-n Dumnezeu
Și toți supușii, de la mic la mare,
Ți-au urmat exemplul tău.

Postul și cu rugăciunea,
Permanent ai împletit
Cu milostenia și dreptatea:
De-aceea-n toate-ai reușit.

Iubirea de neam și glie
Ți-a înnobilit mereu,
Într-o sfântă armonie,
Cugetul și gândul tău.

Plin de credință și virtute,
Un strălucit conducător;
Pentru Moldova ta scumpă
Ai fost un înger păzitor!

Te rugai cu umilință
Pentru neamul tău iubit,
Ca să-l scoți din suferință
Și să rămână ocrotit.

Te-ai gândit mereu la semeni
Ca la aproapele tău,
Că voiai să faci în toate
Vrerile lui Dumnezeu.

Nelegiuirile ai stăvilit
Că apăsau atât de greu;
Asupririle marilor boieri ai oprit
Și-ai ajutat poporul tău.

De-aceea ai fost respectat
Iubindu-te cu toții, de rând
Și te-au numit cu mare cinste:
Ștefan cel Mare, Bun, Drept și Sfânt.

Minunate apelative
Ți-au fost adresate ție,
Pentru mărețe calități
Și fapte de vitejie.

Nimbul sfințeniei pe frunte
Ți-au pus cu recunoștință
Și cronicarii timpului,
Pentru o viață în credință

Și-o glorioasă domnie:
47 de ani, (1457-1504),

Protejând cu strășnicie
Moldova de-ai săi dușmani.

Mulți dușmani, țara, au călcat:
Turci, tătari, unguri și polonezi.
Cumplitे lupte ai purtat,
Fiindcă n-ai avut de-ales.

36 de războaie ai dus:
Leșind mereu învingător,
Pentru că Domnul Hristos
Ți-a sărit permanent în ajutor.

N-ai fi reușit nicidecum
Cu-o atât de mică țară,
Să înfrunți un uragan
Și urgia lui amară.

Că-așa-a venit chiar Mahomed,
Cu oștirea lui păgână
Și-au fost de zece ori mai mulți,
Decât oștirea creștină.

Dar, mare ajutor, de Sus,
Ai primit întotdeauna,
Ca și Sfântul Constantin;
Prin credință-ai luat cununa.

Că ți-ai plecat smerit cugetul,
Bisericii lui Hristos.
Mândria ai biruit-o
Prin fapte demne, de folos.

Biruitoare ai fost mereu,
Însă mândru, niciodată.
Îi mulțumeai lui Dumnezeu
Pentru șansa acordată.

Ai închinat întotdeauna
Izbânzile, lui Dumnezeu,
Conștient de reușită,
Doar cu ajutorul Său.

Neîmplinirile punând
Pe seama păcatelor comise,
Dar, cu post, în genunchi te rugai,
Ca ele să fie prescrise.

Oștenii ți i-ai iubit nespus
Răsplătindu-i din plin, cu bucurie,
Că speranța, în lupte ți-ai pus,
În Dumnezeu și-n a lor vitejie.

Pentru cei căzuți, cu sâng te-ai rugat
Și-ale lor moaște le-ai pus temelie
Bisericilor ce le-ai înălțat;
Ca mucenici spre veșnicie.

Te-ai smerit în permanență
Și rolul ți l-ai înțeles;
Ca ocrotitor al credinței,
De Dumnezeu ai fost ales.

Nebiruit protector
Al civilizației creștine,
Și un mare apărător
Al fericirii națiunii române.

Un „zid” la „poarta Creștinătății”;
Că incursiuni barbare ai înfrânt,

Spre binele întregii Europe
Și-ai fost numit **cel Mare și cel Sfânt**.

Ai păzit cu strășnicie
Cuvântul lui Dumnezeu,
Pentru tine fiind **Lege**:
Și l-ai respectat mereu.

Chibzuit păstrător de datini
Și zelos **ctitor de țară**,
Valorile credinței ortodoxe
Tu nu le-ai lăsat să piară.

Ai zidit din temelii
44 de biserici și mănăstiri
Pentru întărirea în credință
Și-ale strămoșilor cinstiri.

Biserici de suflete mântuitoare,
Ce au rămas peste timp
Lăcașuri sfinte de-nchinare;
Pe fruntea țării, ca un nimb.

Prin danie personală,
Le-ai împodobit cu drag,
Strângând cu multă migală
Al comorilor șirag:

Odoare inestimabile
Ce-au rămas spre nemurire;
Să ne trezească conștiința
Spre-a urmașilor mântuire.

Și ai pus ca să slujească
În lăcașuri, Domnului Hristos,

Evlavioși și sfinți părinți,
Sufletelor noastre de folos.

Ucenic al lui Daniil Sihastrul,
l-ai urmat în toate sfatul;
Prin ale cărui rugăciuni, devenind
Credincios, cum n-a fost altul.

Participând frecvent la slujbe,
Sfinte Treimi, cu lacrimi te-ai rugat,
Maicii Sfinte, cu ardoare,
Și Bunul Dumnezeu te-a ascultat.

Încă din viață-n multe bătălii
Pe sfinții Săi ți i-a trimis:
Dimitrie, Procopie..., și
Cu ajutorul lor ai învins.

În bătălia cu polonii (26 oct. 1497)
Sfântul Dimitrie a apărut
La Codrii Cosminului
Și-n luptă el te-a susținut.

Și-n bătălia de la **Râmnic (8 iul. 1481)**
Sfântul Procopie s-a arătat,
Umblând deasupra luptelor
Ca un viteaz călare și-înarmat.

Semne prevestitoare-au fost
La trecerea ta-n veșnicie (2 iul. 1504)
Iarnă grea și ape-nvolburate,
Cum nu au mai fost să fie.

Simțindu-ți sfârșitul aproape
Testament ai întocmit,

Numai că n-ai apucat să vezi
Și **Tetraevanghelul** pe care l-ai **ctitorit**.

S-au săvârșit multe minuni
După plecarea ta de pe pământ;
Vindecări și izgoniri de demoni
La Putna, la sfântul tău mormânt.

Când austriecii au răpit
Frumoasa Bucovina (1775),
Clopotul mare-a bătut singur
Și s-a stins a candelii lumină.

Te-au venerat toți ca pe-un sfânt
Și-atunci când printre ei ai fost.
Te-au respectat și te-au iubit,
Fiindu-le scut și adăpost.

Mărgăritar de mare preț
În coroana Bisericii Ortodoxe Române,
Ai fost și vei rămâne pe veci
În sufletul nației române.

Sfântul Sinod pecetluiește
Iminenta canonizare (1992),
Ce-n cugete era de veacuri,
A Sfântului Voievod Ștefan cel Mare,

Turnând pentru eternitate
Untdelemnul venerației române,
În candela de pe mormântul din Putna,
Ce-aprinsă pe veci va rămâne!

Dumitra Groza
(2 iulie 2013)

Sursă foto: doxologia.ro

Poezie creștină

Dumnezeu ne-a ajutat
Ca pământul strămoșesc,
Să fie binecuvântat
Cu sfinți din neamul românesc.

Și în fiecare zonă
Spre-a ține credința tare,
Ne-a trimis îngeri în trup
Ce s-au rugat cu răbdare,

Pentru ei și pentru noi
Cei ispițiți de cel rău,
Să ne-ajute în nevoi
Pe toți, Bunul Dumnezeu.

Sfântul Cuvios Ioanichie
În ținuturi muscelene s-a născut
Într-o familie evlavioasă
Și în credință a fost crescut.

Din fragedă tinerețe,
Ascultând chemarea lui Hristos
S-a retras din lumea deșartă,
Trăind viața cu-n scop frumos.

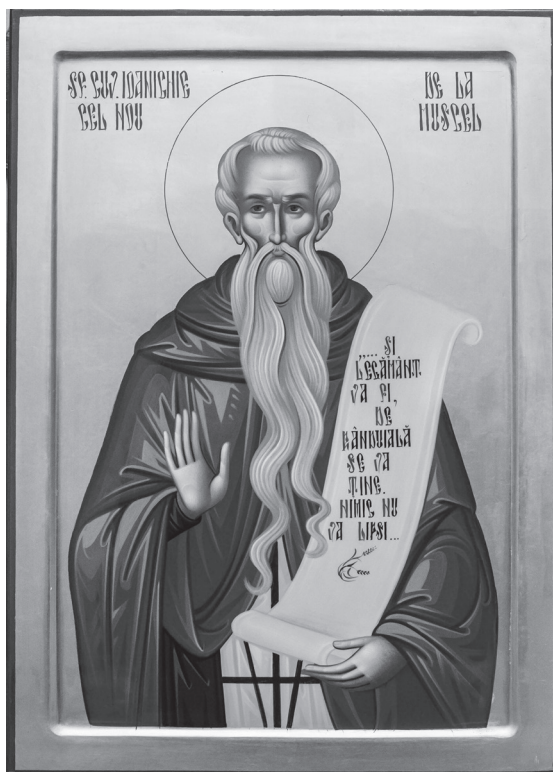
În **Mănăstirea Cetățuia**
A venit la început,
Pe valea Dâmboviței
Și viața monahală a cunoscut.

Alături, în jurul mănăstirii,
Viețuiau în sihăstrie
Monahi îmbunătățiți
Spre-a Domnului bucurie.

Sfântul Cuvios Ioanichie cel Nou de la Muscel (Argeș) (26 iulie 1638)

Pe valea pârâului Cetățuia,
Pe versantul drept al dealului
Era cea mai mare vatră
Ishastă, a **Argeșului și Muscelului**.

De câteva sute de ani (sec. XIII-XVIII)
„**Valea Chiliilor**” s-a numit,
Pentru numărul impresionant
Al sihaștrilor ce-aici au locuit.

Sfântul Cuvios Ioanichie,
De tânăr s-a călugărit (sec. XVI)
Și de la părinții îmbunătățiți,
Primele reguli ascetice-a dobândit.

Ispitele toate-a părăsit
Din astă lume trecătoare
Și la starea bărbatului desăvârșit,
A ajuns prin strictă înfrânare.

Între sihaștrii din Muscel,
Domnul, pe Ioanichie a ales
Să fie pentru creștini un model,
Că el, pe pământ, menirea și-a înțeles.

Se crede că din Schitul Negru Vodă
Cu metania era (sec. XVI-XVII)
Și printre părinții îmbunătățiți
Regulile ascetice deprindea.

După bătălia de la Călugăreni
Mihai Viteazul, 3 luni a locuit
În Cetățuia lui Negru Vodă
Și sfat de la Ioanichie a primit.

Râvnind vieții pustnicești,
Ioanichie, binecuvântare a luat
Și-ntr-o peșteră săpată-n
Peretele unei stânci s-a așezat.

Aici, neștiut de oameni,
Peste 30 de ani a viețuit
 Și numai Bunul Dumnezeu
 Știe cât de mult s-a nevoit.

Numai ucenicul său,
 Pâine și apă-i aducea,
 O dată pe săptămână
 Și cu frânghia i le cobora.

Chiar și Sfânta împărtașanie
 În acest mod o primea,
 Că la zi de sărbătoare,
 Egumenul Schitului i-o aducea.

Crucea osteneților,
 De bunăvoie a luat
 Ca și Cel ce, haina de rob,
 Pentru zidirea Sa a îmbrăcat,

Că Domnul a coborât pentru noi
 În Peștera din Bethleem;
 S-a născut și a trăit în nevoi,
 Ca toți mântuire să-avem.

Mulți au înțeles acest lucru
 Și pe Domnul L-au urmat;
 Pentru întreaga omenire,
 Cât au trăit, ei s-au rugat.

Cuviosul Ioanichie, păcatul a biruit
 Cu postul și cu rugăciunea;
 Priveghind s-a nevoit
 Și-a dobândit înțelepciunea.

Prin puterea rugăciunii,
 Duhurile necurate izgonea
 Și orice slăbiciune omenească
 Prin voință o învingea.

Întunericul peșterii
 În lumina taborică s-a prefăcut,
 Că-n adâncă cugetare
 Peste 30 de ani a petrecut.

Cetatea sufletului și-a întărit
 Prin aspru post și rugăciune.
 Toate neputințele a biruit
 Trudind cu înțelepciune.

Lacrimile pocăinței,

Sufletul i-au purificat
 Prin mijlocirea stăruinței
 A părăsit orice păcat.

Nici frigul, nici foamea, nici setea,
 Nimic în cale nu i-au stat;
 Să-ajungă la desăvârșire,
 Cu dragoste s-a rugat și a răbdat.

Niciun gând viclean el n-a lăsat
 Sufletul să-i invadeze,
 Că niciodată n-a încetat,
 Cele bune să lucreze.

În timpul nevoițelor sale
 În peșteră-a fost căutat,
 De oameni de vază ai țării
 Pentru binecuvântare și sfat.

Voievodul Matei Basarab,
 Curtenii și boierii veneau
 Ca la un ales al Domnului
 Și sfatul mereu îi cereau.

El cu drag le răspundea,
 Îndemnându-i cuviincios
 Să respecte întotdeauna,
Poruncile Domnului Hristos.

Mulți ani de rugăciune-a petrecut
 Și-n aspră nevoiță s-a smerit;
 Domnul, sufletul i-a cunoscut
 Și multe taine i-a descoperit.

Aceste taine l-au întărit
 Și l-au făcut biruitor
 În războiul cel nevăzut,
 Că Domnul i-a dat ajutor.

Cunoscându-și el sfârșitul,
 Numele, pe perete, și-a încrustat:
„Ioanichie Schimonah, 1638”
 Anul în care la cer a plecat.

Un murmur de rugăciune
 Muntele a învăluit, **(26 iulie 1638)**
 Când Cuviosul Ioanichie
 Spre veșnicie a pornit.

Chiar și astăzi se aude
 Acest murmur îngeresc

De cei ce urcă la Cetățuia;
 De parcă-ar fi un cor ceresc.

Misterios, un păianjen a țesut,
 Un epitaf deasupra trupului,
 Ce s-a păstrat sute de ani,
 Pentru cinstirea Cuviosului.

Din rânduială dumnezeiască,
 Sfintele moaște s-au aflat
 Abia în anul 1944, și mai târziu,
 În iunie 2009 a fost canonizat.

Că văzând grota suspendată,
 Egumenul Schitului
 Cetățuia, a coborât cu o frânghie,
 În peștera Cuviosului.

A descoperit osemintele întregi,
 Cu bunăcuviință așezate;
 Galbene, binemirosoare,
 Pe-un pat de piatră păstrate.

Având inscripția deasupra,
 Au fost ușor recunoscute
De egumenul Pimen Bărbieru,
 De monahi... și... prin minunile făcute.

Că mulți au găsit vindecare
 De-atâtea boli ce-i chinuiau;
Sfântul Ioanichie a adus alinare
 La toți cei care cu nădejde credeau.

Pe data **de 26 iulie**, noi,
 În fiecare an îl prăznuim,
 Cu bucurie, **că-i sfânt român**,
 Și pe care, cu evlavie, îl cinstim!

El, cel ce-a fost sfătuitor al
Domnilor Țării Românești,
 În vremi de necaz și ispită, îl rugăm,
 Să ne dea sfaturi duhovnicești!

Slavă Celui ce i-a dat putere,
Slavă Celui ce l-a încununat,
Slavă Celui ce lucrează tămăduire
 Prin el, pentru toți cei care L-au rugat!

Dumitra Groza

(26 iulie 2016)

Sursă foto: basilica.ro

Lumina sfințeniei dintr-o casă de țărani: Sfântul Cuvios Dometie de la Râmeț și mama sa, Sfânta Cuvioasă Filotimia

„Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare-aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (Evrei 13, 7).

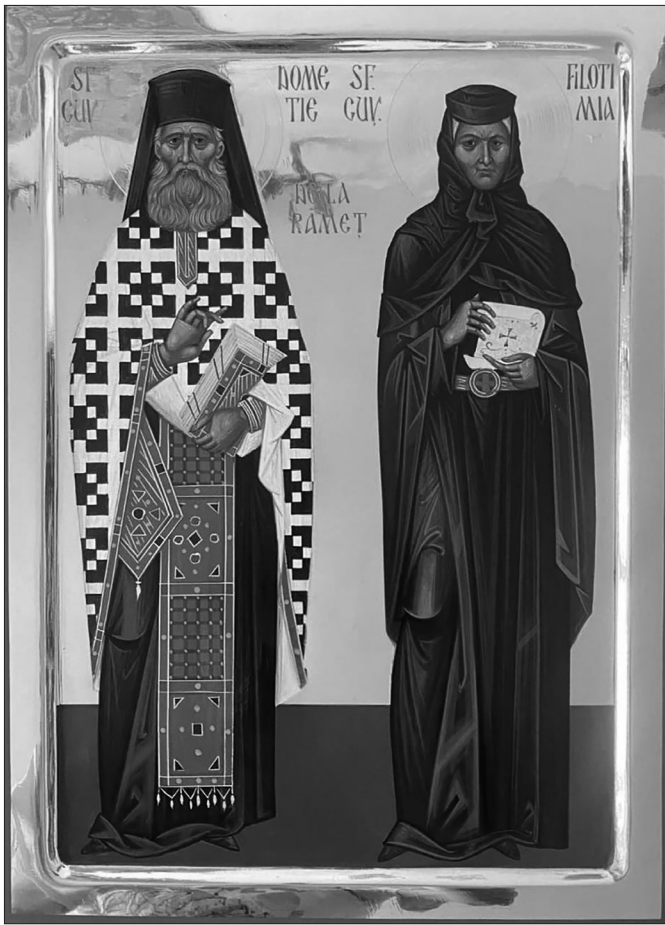
Când Biserica așază în calendar numele unui sfânt, ea nu adaugă doar o dată de pomenire, ci pune înaintea noastră o icoană vie a Evangheliei. Sfinții nu sunt amintiri îndepărtate, ci oameni care au arătat, în vremea lor, că Hristos poate fi iubit până la capăt. În acest chip trebuie privită și viața Sfântului Cuvios Dometie cel Milostiv de la Râmeț, împreună

cu mama sa, Sfânta Cuvioasă Filotimia. În ei vedem o legătură rară și mișcătoare: fiul care ajunge părinte duhovnicesc al multora și mama care, după ce l-a născut trupește și l-a crescut în frica lui Dumnezeu, îl urmează în ascultarea monahală, primind de la el tunderea în monahism.

Sfântul Dometie, născut Stelian Manolache, la 15 octombrie 1924, în satul Mărculești din Buzău, a crescut într-o familie numeroasă, cu doisprezece copii. Părinții săi, Ioan și Filofteia, nu au lăsat copiilor mari averi, dar le-au lăsat ceva mai greu de risi-

pit: credința, rușinea de păcat, dragostea de muncă și respectul față de cei mari. Într-o asemenea casă, vocația nu s-a născut din întâmplare. Fratele Gheorghe a fost cântăreț bisericesc, Mihai a devenit preot, Eugenia a primit chipul monahal la Râmeț, iar Stelian, copilul atras de școală și de Biserică, avea să devină Dometie, monahul care a aprins în Munții Apuseni o lumină greu de stins.

Drumul său a fost unul de seriozitate și jertfă. Seminarul Teologic din Buzău l-a încheiat ca șef de promoție, iar studiile teologice le-a încununat cu calificativul «Exceptional», sub îndrumarea Părintelui Dumitru Stăniloae. În 1949 intră în viața monahală

la Prislop, este hirotonit preot și primește misiunea de duhovnic. Mai târziu, la Râmeț, slujirea sa nu a fost doar de strană și altar, ci și de drum bătut prin sate, de sfat dat oamenilor apăsăți, de lucru gospodăresc, de zidire și de înnoire. A restaurat, a ridicat case bisericești, a sprijinit obștea, a întemeiat muzeu și a ridicat școală pentru copiii locului. De aceea poporul l-a numit, pe bună dreptate, «apostolul moșilor». Nu pentru că ar fi căutat nume mare, ci pentru că a știut să fie aproape de oameni.

Dar în spatele acestei lucrări se află și chipul discret al mamei. Filoftea Manolache, devenită în monahism Filotimia, este una dintre acele mame care nu vorbesc mult, dar zidesc mult. Ea și soțul ei au crescut copiii «în frica lui Dumnezeu», cu răspundere și cu cinste. Iată o predică tăcută pentru

părinții de astăzi: copilul nu primește credința numai din manuale și nici numai din predici, ci mai ales din aerul casei. Dacă în casă este rugăciune, copilul simte. Dacă este blândețe, copilul învață. Dacă este jertfă, copilul prinde rădăcină. Iar dacă părinții îl pun pe Dumnezeu la loc de cinste, copilul va ști, chiar și în clipele de rătăcire, unde este drumul întoarcerii.

La bătrânețe, după trecerea la Domnul a soțului, mama Sfântului Dometie s-a retras la Mănăstirea Râmeț. Acolo a primit tunderea în monahism chiar de la fiul ei, luând numele Filotimia. Este un moment care poate fi înțeles doar în lumina Bisericii: cea care odinioară îl purtase în brațe primește acum povățuire duhovnicească de la cel născut din ea. Nu se micșorează maternitatea, ci se împlinește. Mama nu pierde nimic din demnitatea ei, ci se arată că adevărata maternitate nu se oprește la grija pentru trup, ci merge până la dorința ca fiul să fie al lui Dumnezeu. Câtă frumusețe este în această răsturnare evanghelică: fiul devine părinte duhovnicesc, iar mama devine fiică ascultătoare în Hristos!

Sfântul Dometie a trecut la Domnul la 6 iulie 1975, după o viață scurtă, dar plină. Nu anii mulți dau greutate unei vieți, ci arderea cu care au fost trăiți. Părintele Dumitru Stăniloae l-a numit «un erou al credinței, un suflet de mare sfințenie și puritate». Acest cuvânt spune esențialul: eroismul creștin nu stă în zgomot, ci în curăția inimii, în slujirea neobosită, în mila față de om și în ascultarea fără cârtire de Dumnezeu. Iar numele de «cel Milostiv» nu este o podoabă literară, ci rezumatul unei vieți care s-a cheltuit pentru aproapele.

Sfânta Filotimia a rămas la Râmeț în smerenie și rugăciune, purtând mai departe blândețea unei mame și liniștea unei monahii. Spre sfârșitul vieții, mărturiile păstrează imaginea unei femei care nu mai putea face ascultări grele, dar se ruga neîncetat, rostind rugăciuni scurte, izvorâte dintr-o inimă bună. În 1989 s-a mutat la Domnul, iar mormântul ei de la Râmeț a devenit loc de aducere aminte și evlavie. Canonizarea ei, alături de pomenirea fiului, spune limpede că sfințenia nu este numai a celor din amvon sau din scaunul de duhovnic, ci și a mamelor care nasc, cresc, rabdă, se roagă și nu se laudă cu nimic.

Pentru noi, cei de astăzi, viața lor este un răspuns la multe neliniști. Ne plângem că vremea este grea, că familiile sunt încercate, că tinerii se îndepărtează de Biserică, că satul se golește și că lumea nu mai are răbdare. Toate acestea sunt adevărate. Dar Sfinții Dometie și Filotimia ne arată că începutul vindecării nu se face prin vorbe mari, ci prin case curate sufletește, prin părinți care se roagă, prin copii duși la Liturghie, prin preoți care nu se cruță, prin mame care nu obosesc să iubească și prin duhovnici care știu să poarte poverile oamenilor.

Să le cerem, aşadar, mijlocirea cu smerenie: Sfântului Cuvios Dometie, să ne învețe mila lucrătoare, râvna pentru Biserică și dragostea de oameni; Sfintei Cuvioase Filotimia, să ocrotească mamele, familiile, copiii și pe toți cei care cresc suflete pentru Dumnezeu. Iar noi să nu uităm că fiecare casă poate naște lumină, dacă în ea se rostește numele Domnului, dacă se păstrează pacea și dacă dragostea nu rămâne cuvânt, ci se face faptă. Amin.

Bibliografie orientativă:

- Biblia sau Sfânta Scriptură, Ed. IBMBOR, București, 2018.
- Sfântul Cuvios Dometie cel Milostiv de la Râ-

meț, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2025.

- Doxologia.ro, „Viața Sfântului Cuvios Dometie cel Milostiv de la Râmeț”.
- Doxologia.ro, „Sfânta Cuvioasă Filotimia de la Râmeț, mama Sfântului Cuvios Dometie cel Milostiv”.
- Basilica.ro, materiale privind canonizarea și aflarea moaștelor Sfintei Cuvioase Filotimia de la Râmeț.

Pr. Daniel Ianăși

Parohia „Înălțarea Domnului” Tg. Jiu
(predică la 6 iulie)

Sursă foto: doxologia.ro

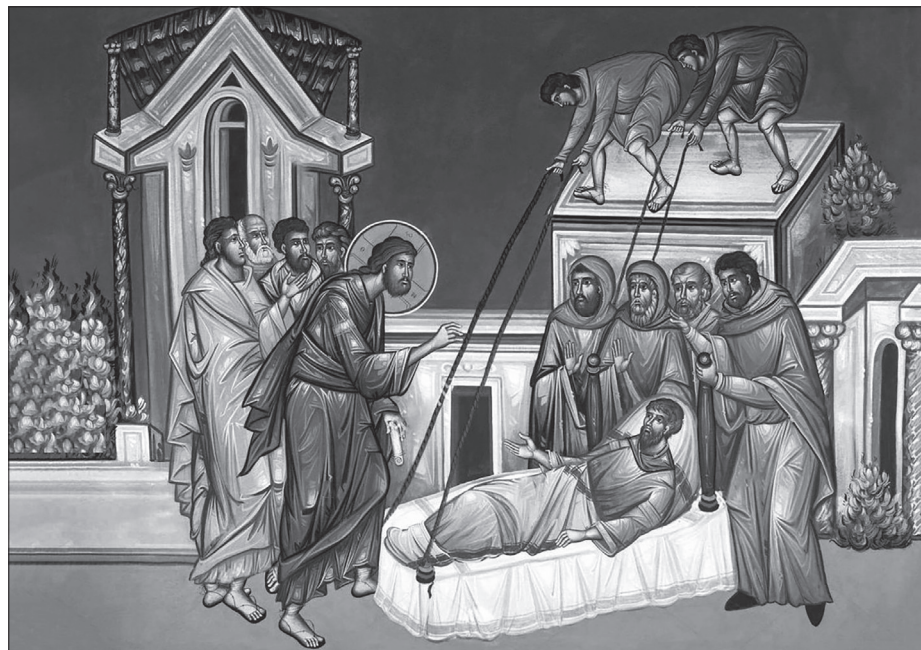
Pilda vindecării slăbănogului sau despre starea de neputință trupească și sufletească a omului

Sfânta Evanghelie după Matei ne aduce în fața ochilor trupești și ai celor duhovnicești o pildă despre legătura care poate exista între păcatele săvârșite de om și starea de boală sufletească și trupească a acestuia.

În capitolul IX al Evangheliei amintite, vedem cum Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Fiul Lui Dumnezeu, în activitatea Sa pământească, „in-

vate sinagogi iudaice din regiune și care datează din secolele IV-V după Hristos, construită probabil peste fundația sinagogii în care a predicat Domnul Iisus Hristos, Fiul Lui Dumnezeu, precum și centrul activității mesianice unde au avut loc chemarea primilor ucenici ai Domnului și numeroase vindecări și exorcizări consemnate în paginile Sfintei Scripturi.

Aici, în cetatea Sa, mai mulți oameni îl aduc

înaintea lui Iisus, pe prietenul lor care era slăbănog de mult timp. Domnul, văzând credința lor și făcându-l-se milă de cel bolnav, îi iartă păcatele slăbănogului după care îl vindecă pe cel care zăcea în patul suferinței. Cum se-ntâmplă de atâtea ori, iudeii care erau prezenți în casa unde se află Domnul Iisus, se scandalizează și gândesc despre Iisus că EL ar huli atunci când îi spune celui slăbănog: „Îndrăznește, fiule! Iertate sunt păcatele tale!” (Matei, IX, 2). Ei, împlinitori consecvenți ai Legii iudaice și dreți, cum se considerau în sinea lor, nu sunt capabili să vadă dincolo de trup, puterea dumnezeiască cu care

trând în corabie, Iisus a trecut și a venit în cetatea Sa” (Matei IX, 1). Cetatea lui Iisus era Capernaumul, un sat de pescari situat pe țărmul de nord al Mării Galileei, devenit centrul principal al activității publice a Fiului lui Dumnezeu. Aici Domnul Iisus a locuit, a propovăduit în sinagogă, și a săvârșit numeroase minuni, precum „Vindecarea slăbănogului” din Pilda zilei de astăzi. Principalele repere istorice și spirituale din cetatea Capernaum includ Casa Sf. Apostol Petru respectiv locul unde Iisus a fost găzduit și a vindecat-o pe soacra lui Petru, sinagoga antică, adică una dintre cele mai vechi și mai bine conser-

Iisus vindecă pe cei bolnavi și săvârșește atâtea fapte minunate. De aceea, Iudeii și fariseii, împreună cu cărturarii, nu văd în Cel din fața lor decât pe Omul Iisus, „fiul teslarului” cum îl numeau ei, și nu pe Dumnezeu-Omul sau Omul-Dumnezeu Iisus Hristos, iar când El îi iartă păcatele slăbănogului, iudeii și fariseii consideră că Iisus hulește, pentru că numai Dumnezeu poate ierta păcatele unui om.

Domnul Iisus Hristos cunoștea gândurile celor din jurul Său, și aceasta se vede din faptul că El îi muștra cu blândețe pe farisei și pe iudei, zicându-le: „Pentru ce cugetați rele în inimile voastre?” (Matei

IX, 4). Însăși faptul că el cunoaște gândurile lor și cele ascunse ale oamenilor este o dovadă a Dumnezeirii Sale căci numai Bunul Dumnezeu poate cunoaște gândurile omului, chiar și cele mai ascunse din inima și sufletul lui. Apoi, pentru a arăta tuturor celor prezenți că puterea Sa este cu adevărat Dumnezeiască, Îi iartă păcatele slăbănogului, după care îi spune : „*Scoală-te, ia-ți patul și mergi la casa ta. Și sculându-se, s-a dus la casa sa*” (Matei IX, 6-7). Aici putem vedea că Domnul Iisus Hristos i-a iertat, mai întâi, păcatele celui bolnav, și abia apoi îi dă și vindecarea trupeză celui slăbănog; cu alte cuvinte, păcatele care apăsau sufletul celui bolnav îi aduseseră și starea de neputință fizică, suferința, celui bolnav. Acest lucru îl afirmă și sfântul părinte Arsenie Boca care le spunea celor care veneau la dânsul: „**cauzele bolilor și necazurilor din lume sunt păcatele**”.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos nu vindecă mai întâi ceea ce este văzut, adică trupul slăbănogului, ci vindecă mai întâi ceea ce este nevăzut, respectiv sufletul bolnavului, iertându-i păcatele, învață Sfântul părinte Ioan Gură de Aur. Legătura sau relația dintre păcat și starea de boală, de neputință, este așadar una evidentă. Se spune că pentru oameni există două căi de curățire și ispășire a păcatelor: una, aici pe pământ, prin necazurile și bolile pe care Dumnezeu le îngăduie în viața noastră, din pricina

păcatelor și relexor săvârșite, și alta, în viața viitoare sau „pe lumea cealaltă”, cum se spune în popor, când omul fără pocăință adevărată pentru păcate, nespovedit și neîmpărtășit cu vrednicie, ajunge să fie chinuit pentru păcatele și patimile sale. Dacă aici pe pământ omul se îndreaptă cu ajutorul lui Dumnezeu, îi pare rău de păcatele săvârșite și nu le mai face, merge la părintele duhovnic și le mărturisește, în scaunul Sfintei Spovedanii, el scapă de chinurile care l-ar fi așteptat în viața viitoare dacă nu s-ar fi pocăit de fărădelegile săvârșite. Exact cum spune sfântul părinte Arsenie de la Prislop când zice: „**să nu credeți că veți intra în Împărăție dacă nu ați început încă de aici, de pe pământ, să pășiți către ea**”. A păși către Împărăția lui Dumnezeu înseamnă a duce încă de acum, de aici, pe pământ, o viață creștinească, adică o viață de rugăciune, o viață de post, o viață de milostenie, de spovedanie și împărtășire cu Trupul și Sângele Domnului, într-un cuvânt, **o viața cu Hristos**. Făcând așa nu vom mai fi nevoiți să îndurăm tot felul de necazuri, de ispite, de boli, eliberându-ne prin puterea lui Dumnezeu de starea de slăbănogire sufletească și trupeză, asemenea bolnavului din Pilda zilei de astăzi.

Marius Stochițoiu

(reflecție la Duminica a VI-a după Rusalii,
Sf. Ev. Matei 9, 1-8, 12 iulie)

Sursă foto: ziarullumina.ro

Lumină celor orbi și cuvânt celor muți!

În vremea aceea, pe când trecea Iisus, doi orbi se țineau după El, strigând și zicând: Miluiește-ne pe noi, Fiule al lui David! Iar după ce a intrat în casă, au venit la El orbii și Iisus i-a întrebat: Credeți că pot să fac Eu aceasta? Zis-au Lui: Da, Doamne! Atunci S-a atins de ochii lor, zicând: După credința voastră fie vouă! Și s-au deschis ochii lor. Iar Iisus le-a poruncit cu asprime, zicând: Vedeți, nimeni să nu știe. Dar ei, ieșind, L-au vestit în tot ținutul acela. Și, plecând ei, iată, au adus la El un om mut, având demon. Și, fiind scos demonul, mutul a grăit. Iar mulțimile se minunau, zicând: Niciodată nu s-a văzut așa ceva în Israel. Dar fariseii ziceau: Cu domnul demonilor scoate pe demoni. Și Iisus străbătea toate cetățile și satele, învățând în sinagogile lor, propovăduind Evanghelia Împărăției și vindecând toată boala și toată neputința în popor (Ev. Matei 9, 27-35).

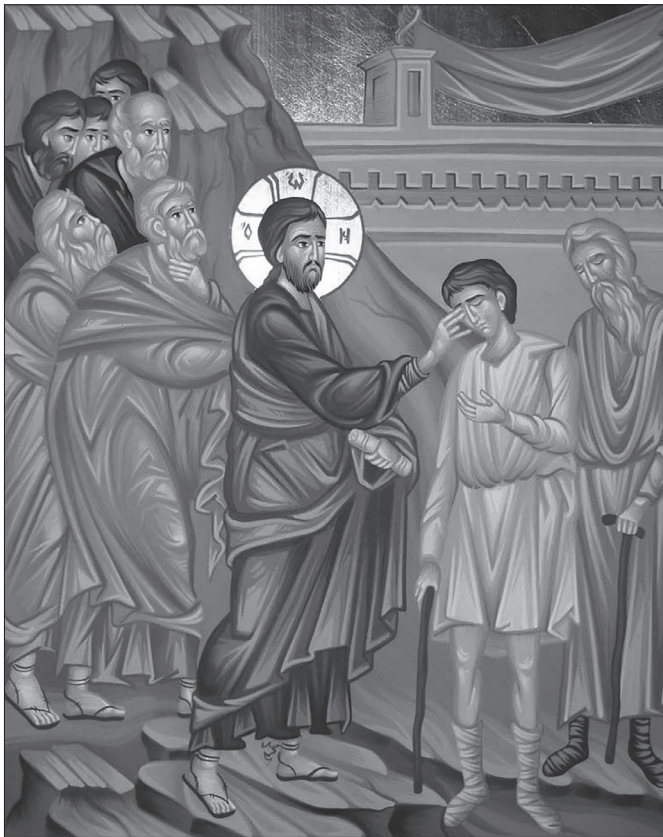
Venirea Fiului lui Dumnezeu la noi prin luarea fiirii noastre asupra Lui, pentru mântuirea neamului omenesc, a adus o îndoită binecuvântare: vindecarea sufletească prin Evanghelia împărăției lui Dumnezeu și vindecarea trupeză prin tămăduirea oricărei suferințe și a celei veșnice, moartea trupeză și sufletească. Și pentru a împlini acest lucru El a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut, nu

numai atunci când a venit ca om pe pământ, ci și acum și totdeauna, în orice timp și în orice loc. El ne cheamă pe fiecare în parte și pe toți împreună la această vindecare, depinde însă numai de voința noastră, ca noi să vrem și să îl chemăm întrucât El ne respectă libertatea noastră.

Mai mult chiar Domnul nostru Iisus Hristos nu numai că nu i-a pedepsit pe cei care l se împotriviau și-l batjocoreau, dar nici pe cei care i-au făcut rău și l-au răstignit, ci dimpotrivă S-a rugat și Tatălui să îi ierte. Nici de muștrat nu i-a muștrat dând dovadă de bunătate și blândețe, respingându-le cuvintele pătimase. A mers pretutindeni, învățându-i pe cei care-l urmau să răspundă și ei cu bunăvoință și nu cu răutate sau cu pedepse, să nu înceteze să facă bine, iar răsplata multă va fi în ceruri. Dacă atunci când ești batjocorit încetezi a face binele, înseamnă că ai căutat slava oamenilor și nu pe cea a lui Dumnezeu.

Sfânta Evanghelie ne arată că după ce Domnul a ieșit din corabie și a venit în cetatea Sa, iată că doi orbi se țineau după El, strigând și zicând: Miluiește-ne pe noi, Fiule al lui David. Deci ei neputând să vadă, dar auzind că trece Domnul, despre care aflaseră atâtea și atâtea minuni, au început să strige, de frica de a nu fi auziți și se țineau după

zgomotul făcut de mulțimea ce îl însoțea pe Mântuitorul. Numai că Domnul Hristos nu îi vindecă pe cale, precum s-ar fi așteptat ei, ci numai după ce ajung în casă. După ce îi întreabă despre credința lor. Prin aceasta, Domnul ne învață să ne împotrivim din toată puterea slavei deșarte care vine de la mulțime, de aceea i-a luat cu El în casă ca să-i vindece departe de ochii celorlalți. Miluiește-ne pe noi, Fiule al lui David, strigau orbii, iar Domnul i-a întrebat: „Credeti că pot să fac Eu aceasta”, iar ei au răspuns: „Da, Doamne!”, ceea ce arată o desăvârșire a credinței lor, pe de o parte ei îl mărturisesc ca Fiul al lui David, știind din Lege și de la proroci că Hristos este Fiul al lui David, dar erau lipsiți de lumina credinței, fiind acoperiți de vălul Legii care îi ținea în bezna orbirii, cum spune Sf. Apostol Pavel că „până astăzi, când se citește Moise, stă un văl pe inima lor; iar când se vor întoarce către Domnul, vă-

lul se va ridica (2 Cor. 3, 15-16). Și în alt loc: până în ziua de azi, la citirea Vechiului Testament, rămâne același văl, neridicându-se, căci el se desființează prin Hristos (2. Cor. 3, 14)”.

Ei totuși au o credință chiar dacă nedeplină, se țin după Domnul, pentru a primi vindecarea, iar credința lor crește în intensitate așa încât atunci când Domnul îi întreabă despre credință, ei răspund: Da, Doamne! Adică: Da, Dumnezeu! Astfel că orbilor li se redă vederea de îndată ce și-au mărturisit credința în Fiul lui Dumnezeu. Acest fapt arată că oricine crede că Fiul lui Dumnezeu a venit să-l mântuiască pe om, va primi cunoștința Luminii celei adevărate

imediat ce orbirea păcatelor este vindecată!

Prin aceasta Domnul arată că credința nu este rezultatul vindecării, ci vindecarea trebuie privită ca rezultat al credinței: orbii au văzut pentru că au crezut.

Domnul după ce îi vindecă pe cei orbi le cere să nu spună nimănui: „Și s-au deschis ochii lor. Iar Iisus le-a poruncit cu asprime, zicând: Vedeți, nimeni să nu știe. Dar ei, ieșind, L-au vestit în tot ținutul acela”. Cum ar trebui să înțelegem porunca Domnului pe care orbii nu au ascultat-o, pentru că în altă situație însuși Domnul i-a cerut celui vindecat: „Întoarce-te în casa ta și spune cât bine ți-a făcut ție Dumnezeu (Luca. 8, 39)”. În primul rând prin aceasta Domnul ne învață să nu spunem nimic despre noi, și chiar să îi oprim pe cei care vor să ne laude, în timp ce dacă slava este adusă lui Dumnezeu, acest lucru nu trebuie împiedicat, ci dimpotrivă să poruncim ca acest lucru să fie săvârșit.

În al doilea rând atunci când noi sau altcineva primește o binefacere există tendința și ispita de a ne considera că am fost vrednici de a primi o astfel de minune, ceea ce nu este adevărat, că nu vrednicia orbilor le-a adus vindecarea, ci mila și ajutorul Fiului lui Dumnezeu în care ei au crezut.

În al treilea rând, pentru că au cerut și au crezut, li s-a oferit vederea, dar apoi li se cere și lor să rămână tăcuți, pentru ca sarcina propovăduirii să fie oferită și să aparțină în exclusivitate apostolilor.

„Și plecând ei, iată au adus la El un om mut, având demon”.

Din punct de vedere duhovnicesc precum celor orbi, dacă au crezut au primit lumina, la fel și în cazul mutului i s-a dezlegat limba și a început să vorbească aducând slavă Celui de care se lepădase.

Spre deosebire de cei doi orbi vindecați, celui mut din lucrare diavolească, neputând să vorbească și să ceară vindecare pentru sine, fiind fără glas, având limba legată de diavol, Mântuitorul nu-i mai cere ca să-și mărturisească credința, ci pentru credința celor care l-au adus, îl vindecă îndată, fapt ce l-a adus pe de o parte recunoștința din partea mulțimilor: „Și fiind scos demonul, mutul a grăit. Iar mulțimile se minunau zicând: Niciodată nu s-a arătat așa în Israel”. Iar pe de altă parte ura și invidia fariseilor care căutau să îl discrediteze zicând: „cu domnul demonilor scoate pe demoni”, ori Domnul nu numai că scotea afară pe demoni, ci vindeca pe cei leproși, învia pe cei morți, ierta păcatele, într-un cuvânt scoțând pe om de sub stăpânirea demonilor și întemeind Împărăția lui Dumnezeu!

Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
(predică la Duminica a VII-a după Rusalii,
Vindecarea a doi orbi și a unui mut
din Capernaum, 19 iulie)
Sursă foto: Sf. Evanghelie

Traduceri din Sf. Părinți

Teofan Kerameus, Arhiepiscopul Tavromeniei Omilia a 57-a: La cuvântul «Eu sunt ușa» (Ioan 10, 9). Rostită la sărbătoarea Sfântului Pangrație^A.

Nu am sosit, precum se spune, după sărbătoare, ci numai cu puțin ne-a scăpat praznicul, deși ne-am grăbit pe cale. Iar harul cel vrednic de cinstire al lui Pangrație, marele Părinte, asemenea unui semnal de chemare, ne-a adunat laolaltă în jurul sfintei lui racle, prăznuind împreună cu noi, o adunare strânsă de Dumnezeu, această sfântă sărbătoare. Oare nu ne-am arăta, așadar, ca unii ce săvârșesc o nedreptate, dacă am trece sub tăcere această adunare de acum? Și chiar dacă, într-adevăr, din drumeția grea și lungă am ajuns cu trupul istoviți, se cuvine totuși să ne silim asupra slăbiciunii, și strălucirii sărbătorii să-i adăugăm darul cuvântului; căci nu va avea atâta putere neputința trupului, încât să slăbească râvna pentru cele bune. Așadar, să aducem acum în mijloc cuvintele evanghelice, cele de Dumnezeu grăite, pe care diaconul Tainelor celor înfricoșătoare le-a rostit astăzi.

A zis Domnul: «*Eu sunt ușa: De va intra cineva prin Mine, se va mântui*¹». Cel care pentru noi, prin fire, a devenit asemenea nouă, pentru ca noi, prin har, să devenim ceea ce este El – așa cum, într-adevăr, a și devenit și S-a numit *Om* –, astfel, în chip de pogorământ, Se numește de către cei ce Îl primesc, și *cale*², și *izvor*, și *apă*³, și *vin*⁴, și *viță*⁵, și *stâncă*⁶, și *piatră*⁷, și *viață*⁸, și *pâine*⁹, și *mărgăritar*¹⁰, devenind pentru cei ce au crezut în El toate acestea, potrivit cu ceea ce este fiecăruia de folos, și schimbându-Se după vrednicia fiecăruia. Acum, așadar, printr-un mod mai figurat al cuvântului, S-a numit pe Sine „*ușă*”, prin care cei care cred sunt aduși la viață, adică prin El, către El: «*Eu sunt ușa*». Căci după cum ușa este începutul intrării într-o casă, tot astfel și Mântuitorul nostru Iisus a devenit pentru noi ușa a intrării în virtute, fiind Cel dintâi care a desăvârșit toată virtutea. Și de asemenea, fiind El începutul învierii din morți și Cel ce S-a făcut Întâi-Născut din morți¹¹, a devenit pentru noi jertfă a nemuririi, și, împlinind iconomia cea pentru noi, S-a înălțat la ceruri, și șezând pe scaunele părintești, a devenit pentru noi cale și ușa a înălțării. Această ușa

însă a fost numită în alte locuri și poartă strâmtă, despre care zice Mântuitorul: «*Intrați prin poarta cea strâmtă*¹²». Și strâmtă, într-adevăr, le devine poarta celor ce intră, al căror suflet este încă neantrenat spre înțelegerea binei. Ușa însă larg deschisă este pentru cei ce s-au aflat în starea deprinderii virtuții; iar acum, într-adevăr, este deschisă tuturor celor care voiesc, iar în viața cea viitoare se închide pentru cei ce nu sunt pregătiți, așa cum am învățat din pilda fecioarelor¹³. Însă în cele simțite, alta este ușa și altul este păstorul; aici însă, Același Se face nouă amândouă: pentru cei ce intră, ușa, iar pentru cei ce ies, cu adevărat păstor. Și să nu te minunezi dacă Același Se face amândouă. Căci și lui Petru, încredințându-i cheile acestei uși¹⁴, pe același îl rânduește și purtător de chei, și păstor, zicând: «*Paște mielușei Meie*¹⁵».

«*De va intra cineva prin Mine, se va mântui*¹⁶», și pe bună dreptate. Căci dacă El Însuși este ușa Împărăției cerurilor, cel ce intră prin ea negreșit se va mântui. Iar cel ce lasă ușa și, asemenea unui fur și tâlhar, sare peste gardul staulului, este prins jefuind de către păzitorii staulului și se primejduiește, pândind în întuneric. S-ar putea întreba cineva, nedumerindu-se: dacă este bun lucru a intra prin această ușa și a se afla în lăuntru staulului celui fericit, oare ieșirea nu este primejdioasă? Căci acolo unde intrarea este bună, ieșirea nu este bună. Aici însă cele potrivnice unele altora se arată a fi bune. Căci zice: «*Va intra și va ieși și pășune va afla*¹⁷». Ce altceva arată, deci, prin acestea, decât caracterul nelimitat al înaintării în virtute? Căci sufletul intră către virtute; dar ridicându-se mai departe spre binele ce rămâne mai presus, iese din ceea ce a săvârșit și se înalță mai sus. Și cu cât însăși înaintarea către bine se întinde mai departe, cu atât [sufletul] rămâne mai mult în urmă în privința cuprinderii; ieșind, adică, din ceea ce este (deja atins), și intrând în cele ce sunt mai presus. Sau ce altceva simbolizează mireasa cea înțeleaptă, cea care cântă cele ale înaintării [duhovnicești], atunci când zice, stând la ușa:

^A ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠΙΚΛΗΝ ΚΕΡΑΜΕΩΣ, ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΑΥΡΟΜΕΝΙΟΥ ΤΗΣ ΣΙΚΕΛΙΑΣ, ΟΜΙΛΙΑ ΝΖ', Εἰς τὸ, «*Εγὼ εἰμι ἡ θύρα*» - Ελέχθη ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Παγκρατίου. ἰν PG. 132, col. 989-1004.

1 Ioan 10, 9.

2 cf. Ioan 14, 6.

3 cf. Ioan 4, 14; Ioan 7, 38; Isaia 35, 7; 43, 20; 48, 21; 58, 11.

4 cf. Ioan 2, 1-1; Zaharia 9, 17.

5 cf. Ioan 15, 1.

6 cf. I Corinteni 10, 4; Matei 21, 42.

7 cf. Efeseni 2, 20.

8 cf. Ioan 14, 6.

9 cf. Ioan 6, 35.

10 cf. Matei 13, 45-46.

11 Coloseni 1, 18; Apocalipsa 1, 5.

12 Matei 7, 13.

13 cf. Matei 25, 1-13.

14 cf. Matei 16, 19.

15 Ioan 21, 15.

16 Ioan 10, 9.

17 Ioan 10, 9.

«I-am deschis iubitului meu, [dar] iubitul meu plecase; sufletul mi-a ieșit din mine la cuvântul lui¹⁸»? Vezi ieșire lăudată? Căci sufletul care a intrat [înăuntru], în iubirea Celui dorit, acum a ieșit, fiind călăuzit de mână de către Cel ce spune: «De va intra cineva prin Mine, se va mântui; și va intra și va ieși¹⁹». Iar că Păzitor al acestei intrări și ieșiri Se face Domnul, ai să înveți temeinic dacă vei lua aminte cu deschidere la cântarea treptelor: «Domnul va păzi intrarea ta și ieșirea ta²⁰». Pentru că și acolo David, zugrăvind oarecum prin cuvânt urcușurile sufletului, face aluzie la intrarea în bine și la ieșirea [dintr-însul]. Privește, rogu-te, viața lui Moise, de câte ori a intrat și a ieșit, spre cele mai presus [de fire] trecând acel bărbat; cercetează scara lui Iacov²¹, cum cel ce intră și iese

pe trepte devine mai înalt [duhovnicește]. Fiindcă, după marele Pavel, omul este dublu - cel lăuntric²² și cel din afară²³ - s-ar putea spune că intră cel care caută cele ale omului lăuntric, adică ale sufletului, iar că iese cel care omoară mădularele cele pământești²⁴ și supune trupul²⁵ vocii lui Hristos.

«Furul nu vine decât ca să fure și să junghie și să piardă²⁶». Furul este, potrivit celui ce descoperă cele sfinte,

Maxim, vrăjmașul cel vechi al neamului nostru, diavolul, cel care, prin înșelăciune, a furat omului îndumnezeirea. Care este însă furtul diavolului și în ce chip încearcă el să ne jertfească și să ne piardă, în chip desăvârșit a lămurit înțeleptul Ioan, autorul Scării ascetice: furt a numit el robirea nevăzută a sufletului, jertfă - moartea minții în păcate, iar pierzanie - fărădelegea ce urmează după deznădejde. Vezi cât de mare este împotriva noastră oștirea tiranului? Nu se mulțumește cu furtul blestematul acela, ci și junghie cele furate și le omoară; căci se teme, nu cumva Păstorul cel bun să le caute și să cheme înapoi ceea ce a fost furat. Dar spurcatul nici măcar prinucidere nu-și oprește nebunia, ci se grăbește să piardă cu desăvârșire ceea ce a furat și a junghiat, ca nu cumva Cel ce dă viață morților să învie ceea ce este deja stricat. Așadar, cel mai bun lucru, după sfat, este să nu fii furat de către șarpe. Iar dacă s-ar întâmpla aceasta, atunci să se întâmple ca cineva să sară îndată foarte iute și să fugă de faptă; căci aceasta este moartea sufletului. Iar de se va întâmpla chiar până într-atât să ațipească mintea care te păzește, încât să fie robită de voia vrăjmașului și să fie junghiate de acesta pornirile sufletului celui ce i s-a supus prin faptă, să te ridici iute, ca din beție, și să nu stăruie în vremea necunoștinței; căci aceasta este pierzarea. Așa l-a smuls [diavolul] din ceata sfântă a ucenicilor pe Iuda, ticălosul: prin iubirea de argint l-a furat, prin trădare l-a junghiat, iar prin spânzurare, din pricina deznădejdii, l-a pierdut²⁷. Apoi s-a năpustit și asupra ucenicului celui dintâi, și marele acela a fost furat, înfricoșat fiind de o slujnică; a fost adus ca jertfă prin lepădare, dar nu s-a pierdut, căci nu a rămas în deznădejde, ci, ieșind afară din cădere, prin lacrimi fierbinți a șters înfrângerea²⁸.

«Eu am venit ca viață să aibă, și din belșug să aibă²⁹». „Viață” numește nașterea din nou prin Evanghelie, iar „din belșug”, Împărăția cerurilor. Căci cei ce au murit prin neascultare nu doar că trăiesc prin credință, ci devin și părtași ai Împărăției celei de sus.

«Eu sunt Păstorul cel bun³⁰». Că Domnul este păstorul oilor cuvântătoare, au mărturisit și cântările profetice ale sfinților proroci. Căci Dumnezeu spune prin David, către Emanuel, Cel răsărit din David: «Le vei paște pe ele cu toiag de fier³¹»; iar prin Miheia: «Paște poporul cu toiagul Tău, turmele moștenirii Tale³²». Iar poporul și turmele moștenirii Lui trebuie înțelese ca fiind atât cei din tăierea-împrejur care au crezut, cât și cei chemați la sfințenie din mulțimea neamurilor. Iar prin glasul lui Iezechiel îi amenință pe cei ce păstoresc pe Israel, preoți și inițiați [în cele sfinte], zicând: «Iată, Eu sunt împotriva păstorilor și voi cere oile Mele din mâna lor și îi voi împiedica

18 Cântarea Cântărilor 5, 6. după Septuaginta.

19 Ioan 10, 9.

20 Psalmi 120, 8.

21 cf. Facere 28, 12,

22 cf. Romani 7, 22, Efeseni 3, 16.

23 cf. I Corinteni 4, 16.

24 cf. Coloseni 3, 5.

25 cf. I Corinteni 9, 27.

26 Ioan 10, 10.

27 cf. Matei 27, 5; Faptele Apostolilor 1, 18.

28 cf. Matei 26, 75.

29 Ioan 10, 10.

30 Ioan 10, 11.

31 Psalmi 2, 9.

32 Miheia 7, 14.

să mai pască oile Mele; și voi ridica peste ele pe robul Meu David³³». Vorbește desigur profetic despre Domnul nostru, Cel ce Și-a pus sufletul pentru oi³⁴. Dar auzindu-L numit „rob”, să nu te tulburi în vreun chip cu micime de suflet, ca și cum ar micșora măreția Cuvântului accentul aflat în cuvântul acesta. Căci, pentru că a luat chip de rob³⁵, participă prin numire la ceea ce a asumat. Căci cu adevărat a fost rob în trup, și părinților, și suferințelor noastre, pentru libertatea noastră, și în toate cele prin care i-a mântuit pe cei întăriți în păcat.

«Iar cel plătit și cel care nu este păstor, și ale cărui oi nu sunt ale lui, vede lupul venind și lasă oile și fuge³⁶». În Lege și în Profeții, cel plătit [tocmit] este defăimat. Căci Legea îl oprește cu jurământ pe cel tocmit să mănânce din cele sfinte, spunând astfel: «Străinul și simbriașul preotului să nu mănânce din cele sfinte³⁷». Iar marele Isaia, într-o formă de blestem, profetind despre cele ce aveau să se întâmple Moabului, zice: «Peste trei ani, socotiți ca anii unui simbriaș, mărirea Moabului³⁸». Dar pentru ce [se întâmplă aceasta]? Pentru că lucrarea tocmitului nu este din bunăvoință, ci este fățarnică. Se pare, așadar, că Domnul, prin imaginea celui tocmit, îi mustră pe farisei și pe cărturari, care, sărind peste porunca dumnezeiască și luând dregătoriile pe bani, în chipul tocmitilor se purtau, și în cea mai mică măsură se îngrijeau de oi, ci lucrurile lui Dumnezeu le făceau prilej de negoț. Îi tulbură, așadar, prin acestea, și căderea lor din stăpânire parcă o vestește mai dinainte cu blândețe, aducându-le aminte și de profeție, zicând: «Oare nu oile Mele le pasc păstorii lui Israel? Iată voi mâncați laptele și vă îmbrăcați cu lâna și înjunghiați pe cele grase, dar pe oile Mele nu le pașteți³⁹».

«Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oi⁴⁰». Vestind mai dinainte Patima, și prevestind moartea cea voită, arată că atât de mult iubește oile, încât își dă sufletul Său ca preț de răscumpărare pentru ele.

«Și cunosc pe ale Mele, și ale Mele Mă cunosc pe Mine⁴¹». Nu este cunoscut atât de mult de noi, cât este El cunoscut de către Tatăl, și cum este cunoscut de către Tatăl; dar aici, cunoașterea se referă la apropierea [familială]. Așa cum celor răi le spune: «Nu vă cunosc pe voi⁴²», în mod clar spunând despre cunoaștere; cum ar fi fost posibil ca El, care cunoștea toate înainte de naștere, să nu știe? Și, de asemenea, cuvântul «Te cunosc pe tine mai mult decât pe toți⁴³» spus de Moise către Dumnezeu, trebuie înțeles astfel. Așadar, El s-a apropiat de noi prin trup, iar noi ne apropiem de El prin virtute.

«Și am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta⁴⁴». Staulul acesta era mai înainte sinagoga iudeilor. Dar de

când s-a răzvrătit împotriva lui Hristos, a auzit: «Iată, casa voastră vi se lasă pustie⁴⁵», și s-a făcut, după cuvântul profetic, stâna pustiită. Iar în loc a fost adusă turma din neamuri, care a învățat să fie păstorită de un singur [păstor], de Hristos; iar cei ce, asemenea simbriașilor, cârmuiau turmele tainice, au fost îndepărtați. Să ne temem, toți câți am fost rânduiți conducători ai turmei cuvântătoare, ca nu cumva, în loc de păstori, să ne arătăm simbriași și tâlhari, și să culegem folosul ce vine de la ea, dar cu privire la grija pentru turmă să ne purtăm cu nepăsare. Și voi, cei păstoriți, luați aminte la voi înșivă, ca nu cumva, în loc să vă asemănați oilor, aducând lapte și lână, care închipuie milostenia, să vă aruncați, asemenea iezilor, spre prăpăstiile păcatului. Să-l urmăm pe acest Păstor adevărat și pe Pangratie, cel ce a fost următor al Stăpânului, a cărui viață aleasă, străbătând-o în treacăt, o vom înfățișa vouă, ca să arătăm că nu este cu neputință a-l urma pe acesta.

Așadar, sfântul Pangratie, după cum a cercetat cu de-amănuntul Evagrie, cel ce a istorisit cele privitoare la el, pornind din Răsărit și fiind hirotonit arhieru prin mâinile ierurgice ale celui dintâi dintre ucenici, este trimis în această insulă a noastră și, venind în acest oraș al „taurului” și al „nebungiei”⁴⁶, mai întâi curăță nelegiuirile demonilor și sfărâmă idolii cei nelegiuți, dintre care erau cinstiți cu osebite Falcon, și Lysson, și Scamandros. Apoi îl aduce la evlavie pe conducătorul cetății, pe Bonifatie, și, zidind locașuri dumnezeiești și sfinte adăposturi, și povățuind mulți la credința cea adevărată, își pecetluiește sfârșitul cu mucenicie; și prin aceasta, urmând pe Însuși Stăpânul său, și înroșind cu sângele mărturisirii veșmântul arhieriei, se înalță la cer, fiind ridicat pe mâinile îngerilor. Să râvnim viața acestuia, o, sobor preacredincios! Căci într-adevăr și noi ne pornim din Răsărit, din acel fericit Eden, din care, căzând, am ajuns în apusurile acestei vieți, locuind lumea asemenea unei insule înconjurată din toate părțile de sarea răutății; în ea sunt multe duhuri ale răutății, dese sunt valurile păcatului, iar curgerile ispitelor se revarsă fără încetare, toate acestea fiind stărnite împotriva noastră de către taurul cel nevăzut și sălbatic, care are nebunia ca tovarășă și zidește o cetate locuită de deprinderi viclene, despre care spune psalmul: «Am văzut fărădelege și dezbinare în cetate; fărădelege și osteneală în mijlocul ei, și n-a lipsit din ulițele ei cămătărie și vicleșug⁴⁷». Vezi cetatea taurului celui nevăzut și al nebungiei, în care am fost osândiți să locuim? Așadar, fiind aduși aici, să devenim următori ai lui Pangratie într-un alt chip, stăpânind peste toate mișcările ce pornesc din suflet. Căci astfel se vor nimici din

33 Iezechiel 34, 10; 34, 23.

34 cf. Ioan 10, 15.

35 cf. Filipeni 2, 7.

36 Ioan 10, 12.

37 Levitic 22, 10.

38 Isaia 16, 14.

39 Iezechiel 34, 2-3.

40 Ioan 10, 11.

41 Ioan 10, 14.

42 Luca 13, 25; Matei 7, 23.

43 Ieșire 33, 17.

44 Ioan 10, 16.

45 Matei 23, 38

46 Πόλις ταύρου καὶ μενείας – orașul „taurului și al nebungiei”. Tavromenia este un orașel de pe coasta de est a insulei Sicilia, Italia, în provincia Messina.

47 Psalm 54, 9-11.

noi lăcașurile patimilor, precum [au fost nimiciți] Falcon, și Lysson, și Scamandros. Căci Falcon este gândul cel viclean care ne atrage spre păcat; Lysson este dorința turbată a poftelor necuviincioase; iar Scamandros este mânia, care devine, asemenea unei arene și unei lupte, împotriva sufletului bărbătesc. Aici să doborâm idolii minții, curățind cu multă grijă cele trei părți ale sufletului, ca să ne facem povățuitori spre cele sfinte și mântuitori ai multora. Căci și cei ce se află în fruntea cetății necredincioase, adică cei mai vestiți în răutate, ar putea fi aduși înăuntrul mântuirii, numai dacă mai întâi ar deveni asemenea lui Bonifatie. Căci acest nume [Bonifatie] îl tâlcuiește pe cel ce săvârșește cele bune, dacă cineva dintre romani îi schimbă rostirea în cea grecească; arătând astfel cuvântul că nu este cu puțință să devină cineva creștin adevărat, dacă nu înfățișează fapte bune. Marele

48 cf. I Corinteni 6, 19.

Pangratie a ridicat lăcașuri sfinte și locașuri dumnezeiești; tu însă pregătește-te pe tine însuși ca un templu al lui Dumnezeu⁴⁸, făcându-te locaș al Sfintei Treimi. Dacă vrăjmașul îți dă asalt prin ispite, împotrivește-te până la moarte; dă mărturie prin alegerea ta liberă. S-a vărsat sângele ierarhmartirului pentru Hristos; varsă și tu, din ochi, prinoasele lacrimilor tale. Trupul cel cuvios al aceluia a fost ascuns într-o prăpastie; ascunde-ți și tu sufletul în smerenie, ca să te primească corturile sfinților, și împărăția cerurilor, și desfătarea cea neîncetată, de care să ne învrednicească pe toți Domnul nostru Iisus Hristos, cu Care împreună Tatălui și Sfântului Duh se cuvine slava, stăpânia și lauda, în vecii vecilor. Amin.

Traducere: Pr. Daniel Budeanu

Sursă foto: doxologia.ro

Înmulțirea pâinilor și peștilor

Relatarea despre hrănirea celor peste 5000 de oameni de către Domnul Iisus este foarte îndrăgită și a fost spusă iar și iar în viața Bisericii primare. De fapt, este atât de iubită, încât este singura dintre minunile lui Hristos relatată în toate cele patru Evanghelii. În această duminică, am auzit pericopa Sfântului Matei despre acest eveniment.

Dacă privim puțin mai sus în Matei 14, putem vedea contextul acestei mari minuni a hrănirii mulțimii. Sf. Ioan Botezătorul fusese arestat și ucis de Irod Antipa. Ioan, desigur, era vărul Domnului și avea o lucrare publică foarte puternică – oamenii se îndreptau către el pentru îndrumare morală și inspirație duhovnicească. De fapt, probabil nu este o exagerare să spunem că Ioan era cea mai vizibilă forță morală și spirituală din Israel în acea

vreme. Era cel mai mare proroc din țară de mai bine de 400 de ani. Nu se temea să-i cheme public la răspundere pe cei puternici, iar acest lucru îl făcea popular printre oamenii de rând.

Ioan predica public și cu putere împotriva imoralității, dar vorbea mai ales împotriva relației incestuoase a lui Irod cu soția fratelui său, Filip. În cele din urmă, Irod a hotărât să ia măsuri împotriva acestui tulburător al liniștii. L-a arestat pe Ioan și, deși era îngrijorat de reacția poporului, Irod a poruncit în cele din urmă să-i fie tăiat capul. Problema rezolvată, nu? Oamenii au fost uluiți și îndurerăți de pierderea prorocului lor iubit. A fost o mare tragedie.

În acest context, Mântuitorul Și-a început lucrarea publică. Popularitatea Lui printre oameni a început să

crească, umplând golul lăsat de moartea lui Ioan. A început să călătorească prin ținuturi, predicând și vindecând bolnavii, arătând oamenilor cum trebuie să trăiască. Pe măsură ce popularitatea Lui creștea, a început să atragă mulțimi uriașe. Iar acest lucru a atras atenția lui Irod. „O, nu”, și-a spus el. „Încă un proroc care va provoca probleme; încă un Ioan Botezătorul.” Iisus știa că vremea pătimirii Sale nu venise încă, așa că a plecat din acea regiune cu corabia, încercând să ajungă într-un loc pustiu, departe de mulțimi. Dar oamenii au urmat corabia de-a lungul țărmului Mării Galileei, iar când a ajuns la mal, L-a întâmpinat o mulțime uriașă: aproximativ 5.000 de bărbați, după cum notează Sfântul Matei, pe lângă femeile și copiii lor.

Deși planul lui Iisus fusese să petreacă puțin timp singur, El nu S-a mâniat și nu S-a tulburat din cauza apariției mulțimii. Dimpotrivă, a privit spre ei cu milă. Erau ca o turmă fără păstor, iar El și-a petrecut ziua învățându-i și vindecându-le bolnavii. Când ziua se apropia de sfârșit, ucenicii s-au apropiat de Iisus și I-au sugerat să trimită mulțimile să-și cumpere ceva de mâncare. Dar Iisus avea o altă idee.

„Dați-le voi să mănânce”, le-a spus El. „Dar, Învățătorule, avem doar cinci pâini și doi pești”, au răspuns ei. „Aduceți-le aici, la Mine.”

Iisus le-a spus oamenilor să se așeze pe iarbă, apoi a luat pâinile și peștii, le-a binecuvântat, le-a frânt și le-a dat ucenicilor Săi, ca aceștia să le împartă oamenilor. Toți au mâncat și s-au săturat, iar la urmă s-au adunat douăsprezece coșuri pline cu bucăți rămase.

În această relatare, ucenicii s-au confruntat cu o problemă aparent de netrecut: ziua era pe sfârșite, mulțimea era uriașă, se aflau într-un loc pustiu și aveau doar o cantitate mică de hrană – o ofrandă ridicol de mică, având în vedere numărul mare de oameni. Nu puteau vedea nicio cale de a rezolva această situație. În ciuda tuturor lucrurilor pe care le văzuseră – vindecările, prefacerea apei în vin, potolirea furtunilor – ei încă nu își dădeau seama cu Cine aveau de-a face.

Cinci pâini și doi pești reprezintă o cantitate neînsemnată de hrană. Nici măcar nu ar fi fost de ajuns pentru a hrăni credincioșii dintr-o biserică. Dar în mâinile lui Iisus, cinci pâini și doi pești sunt de ajuns. Mai mult decât atât, sunt din belșug. Fiecare nevoie este împlinită din

plin! Mântuitorul arată generozitatea și harul nesfârșit al lui Dumnezeu – au fost adunate douăsprezece coșuri de resturi. Purtarea de grijă a Domnului nimicește cu totul lipsa.

Relatarea despre hrănirea minunată a acestei mulțimi imense are o mare aplicare pentru noi astăzi, tocmai de aceea această minune este spusă și repetată atât de des în viața Bisericii.

Și noi ne confruntăm cu încercări care par de netrecut. Trăim într-o vreme în care politica este polarizată, economia este în ruină, iar cultura din jurul nostru pare că se prăbușește. Nu pare să existe nicio soluție pentru marile probleme ale vremii noastre.

Și noi avem daruri mici de oferit. Suntem oameni obișnuți, cu talente obișnuite. Pare să nu existe nicio legătură între ceea ce putem face și ceea ce trebuie făcut. Ceea ce oferim pare atât de insuficient. Dar în mâinile Învățătorului, mijloacele obișnuite pot fi folosite pentru a împlini lucruri extraordinare.

În mâinile lui Iisus, o mână de hrană poate sătura o mulțime de oameni. În mâinile lui Iisus, apa obișnuită devine vin ales. În mâinile lui Iisus, viețile unor pescari neînvățați pot fi folosite pentru a „răsturna lumea” (Faptele Apostolilor 17), iar douăzeci de secole mai târziu încă simțim efectele acestui lucru.

„Pâinile și peștii” noștri sunt viețile noastre. Nu le putem face folositoare prin propriile noastre puteri. Ele devin cu adevărat folositoare numai în mâinile lui Iisus. În mâinile Lui, viețile noastre obișnuite pot deveni instrumente ale voii Sale. Trebuie să-l încredințăm Lui „pâinile și peștii” noștri, iar El îi va folosi pentru a lucra minunile Sale.

În fiecare zi trebuie să ne punem această întrebare: „I-am oferit astăzi lui Hristos pâinile și peștii mei?” Amin.

Pr. Marius-Olivian Tănăsie

(predică la Duminica la Duminica a VIII-a după Rusalii, Sf. Ev. Matei 14, 14-22, 26 iulie)

Sursă foto: doxologia.ro

Theologica

Sf. Dumitru Stăniloae, Spre un ecumenism ortodox (12)

(Continuare din nr. anterior)

Capitolul 6, partea 2

Ecumenismul poate ajuta această înaintare comună, care este o înaintare spre maturitatea duhovnicească, deoarece este chemat să promoveze cunoașterea reciprocă a Bisericilor și să susțină voința lor de unire.

Biserica, în epoca disputelor hristologice, a arătat, în fața tendinței care susținea realitatea celor două firi în Hristos și a tendinței care susținea unitatea celor două firi, că în învățătura sa sunt cuprinse amândouă aceste tendințe. În fața primei tendințe, a arătat că Biserica recunoștea cele două firi, însă într-o unitate mai înaltă decât cea susținută de această tendință. În fața celei de-a doua tendințe, a arătat că Biserica recunoștea unitatea deplină a celor două firi, dar că această unitate este mai subtilă decât unitatea simplistă care riscă să confunde cele două firi.

Unitatea tuturor pozițiilor creștine în ansamblul învățăturii creștine, spre care ne îndreptăm astăzi, se deosebește de sincretism. Diferența constă în faptul că diferitele poziții nu rămân pur și simplu alăturate, ca într-o conștiință creștină sincretistă, care în cele din urmă devine indiferentă față de toate, manifestând doar un interes trecător pentru una sau alta dintre poziții. Sincretismul subestimează valoarea tuturor pozițiilor, deoarece le confundă ca fiind de aceeași valoare, neierarhizându-le așa cum o cere esența lor în întregul organic. Unitatea creștină le prețuiește pe toate, întrucât le așază într-o ierarhie în cadrul organismului duhovnicesc,

unde toate părțile își primesc adevărata lor semnificație, ca mădulare ale unui trup, precum și deplina lor activare, care crește neîncetat.

Să dăm un exemplu:

Am remarcat mai sus că Ortodoxia nu exclude dimensiunea juridică, deoarece, prin însușirea ei de Trup al lui Hristos, al lui Hristos întreg, nu exclude ordinea. Însă judecata exercitată în Ortodoxie, spre deosebire de romano-catolicism, este așezată în cadrul dimensiunii sacramentale a Bisericii. Ea este exercitată de preotul ortodox cu smerita conștiință că face cunoscută judecata lui Dumnezeu. El o face cunoscută spre slava lui Dumnezeu și spre mântuirea credinciosului, în cadrul Trupului deplin al lui Hristos, nu spre slava și puterea ierarhiei. Preotul rămâne fratele credinciosului căruia îi face cunoscută legea dumnezeiască, având conștiința că și el însuși poate cădea mai grav sub judecata lui Dumnezeu. El are conștiința că, tocmai pentru faptul că face cunoscută judecata lui Dumnezeu, are o datorie deosebită față de aceasta: să o considere mai întâi el însuși și, în mod exemplar, drept regulă a propriei sale purtări, potrivit cuvintelor apostolului Pavel: „Îmi supun trupul la încercări și îl țin în stăpânire, ca nu cumva, propovăduind altora, eu însumi să ajung nevrednic” (I Corinteni 9, 27). Însă frățietatea nu-l împiedică să-i facă cunoscut fratelui său judecata obiectivă a lui Dumnezeu.

Ierarhia în Ortodoxie cuprinde în însăși ființa ei conștiința rafinată că harul special al misiunii sale, pe care îl are de la Dumnezeu, coincide cu înfricoșătoarea răspundere pe care tot Dumnezeu i-a încredințat-o pentru frații săi. Preotul trebuie să se înfățișeze și să se poarte între frații săi ca un om

plin de răspunderea pe care i-a încredințat-o Dumnezeu. Cu atât mai mult episcopul. „Vai mie dacă nu voi binevesti Evanghelia lui Hristos!” (I Corinteni 9, 16). În întregul său înțeles, aceasta înseamnă: „Vai mie dacă nu voi face cunoscută, prin cuvânt și prin mărturia vieții mele, voia desăvârșită a lui Dumnezeu.” Însă în această răspundere este cuprinsă conștiința misiunii, sau, mai exact, harul misiunii. Fără această conștiință, fără certitudinea întemeiată în mod obiectiv a misiunii, nimeni nu poate avea răspunderea slujirii pentru mântuirea celorlalți: „Cum vor propovădui, dacă nu sunt trimiși?” (Romani 10, 15). „Căci nu ne propovăduim pe noi înșine, ci pe Domnul Iisus Hristos, iar pe noi înșine ne socotim slujitorii voștri pentru Iisus” (II Corinteni 4, 5).

Există semne că viitorul va arăta tot mai mult, odată cu înaintarea duhovnicească a tuturor creștinilor, că unitatea — sau, mai exact, universalitatea juridico-canonice a romano-catolicismului — cere să fie încadrată în ordinea sacramentală și duhovnicească a întregului Trup al lui Hristos. Această ordine este reprezentată de Ortodoxie și descoperă dimensiunea adâncă a universalității creștine. Romano-catolicismul a preluat o latură a acestei dimensiuni și a transformat-o astfel într-un fapt exterior.

Credem, de asemenea, că viitorul va arăta că valoarea unică a fiecărui credincios, subliniată de Protestantism, ca o altă universalitate — lipsită însă de unitate — are nevoie, ca împlinire necesară pentru realizarea sa autentică, de legăturile adânci și lăuntrice dintre credincioși, care își aruncă ancora în adâncurile lui Dumnezeu.

Credem că viitorul va arăta, în general, că slujirea în lume, care a devenit în zilele noastre misiunea „numărul unu” a creștinismului, dar care este privită de creștinismul occidental aproape exclusiv în dimensiunea ei orizontală, sociologică și natural-cosmică, cere să fie înrădăcinată în dimensiunea adâncă, sacramentală și doxologică. Numai astfel creștinismul poate sluji cu deplină eficiență scopului unității, păcii și fraternității în lume.

Ortodoxia trebuie să înainteze duhovnicește, conștientizând că toate aceste împliniri sunt cuprinse în ea ca potențialități. Totodată, ea trebuie să meargă mai departe pentru a le explica mai desăvârșit și pentru a activa toate aceste elemente pe care le cuprinde în sine.

Ortodoxia este întregul, dar astăzi ea este trăită, am putea spune, într-un anumit fel „în potență”. Însă întregul trebuie trăit în mod activ și în toate elementele pe care le cuprinde.

Orice formă de creștinism care păstrează doar o parte a întregului este, tocmai din acest motiv,

o schismă. Dar schisma nu poate fi perpetuată în existența ei schismatică. Ideea pluralismului creștin nu oferă o soluție deplină situației de astăzi.

Însă întregul, Ortodoxia, trebuie să facă vădit faptul că este Întregul. Apostolul Pavel a afirmat, în Epistola sa către Efeseni, universalitatea adevăratei Biserici, pe care suntem datori să o manifestăm în mod concret astăzi și în viitor.

Ortodoxia trebuie să le arate celorlalți creștini că în ea se manifestă adâncimea și înălțimea lui Hristos. Dar, totodată, trebuie să arate că vede — chiar mai mult decât ei — lărgimea și lungimea lui Hristos (Efeseni 3, 18). Că numai în adâncimea și înălțimea lui Hristos își are izvorul statornic elanul către lărgimea și lungimea Lui.

Toți creștinii trebuie să înainteze în manifestarea Trupului lui Hristos, care este plinătatea Celui ce plinește toate într-un toți (Efeseni 1, 23).

Introducere, partea 1¹

Drumul drept al credincioșilor în istorie a fost întotdeauna o lucrare dificilă. Lupta împotriva păcatului și a puterilor răului, care conduce la libertatea și curățirea omului, pe de o parte, strădania pentru unirea cu Dumnezeu, care desăvârșește libertatea și curăția și îl face deplin pe om, pe de altă parte, dar și asumarea și transfigurarea în Biserică a noilor moduri de viață care apar de fiecare dată, cer o conștiință trează și mult discernământ.

Conștiința creștină nu a fost însă întotdeauna atât de trează și de discernătoare pe cât ar fi trebuit. Uneori, anumite părți ale lumii creștine au înțeles și au trăit în mod diferit drumul omului către Dumnezeu și, prin extensie, organizarea vieții bisericești și raportarea la realitățile create; astfel, au alcătuit comunități bisericești aparte, crezând, de cele mai multe ori cu bună intenție, că în acest fel se întorc la autentică învățătură evanghelică. Acestea sunt comunitățile bisericești schismatice.

Aceste comunități — pre-calcedonienii, romano-catolicii, vechii-catolici, anglicanii și numeroasele confesiuni provenite din Reformă —, mai mult sau mai puțin îndepărtate de tradiția unitară a primelor veacuri creștine, tradiție despre care Biserica Ortodoxă-Catolică crede că o continuă până astăzi, au conștientizat în ultimul secol drama despărțirii.

În fața noii situații de minoritate și de diasporă în care s-au aflat creștinii odată cu sfârșitul așa-numitei perioade constantiniene și în fața impasului misiunii creștine, s-a vădit limpede caracterul zadarnic și nesăbuit al disputelor confesionale.

Astfel, creștinii au părăsit polemica dintre ei și s-au angajat într-un efort măreț pentru restabilirea unității. Mișcarea ecumenică constituie astăzi tră-

1 Introducerea este scrisă de Panayotis Nellis (n.tr.).

Theologica

Sf. Dumitru Stăniloae, Spre un ecumenism ortodox (12)

(continuare din pagina 15)

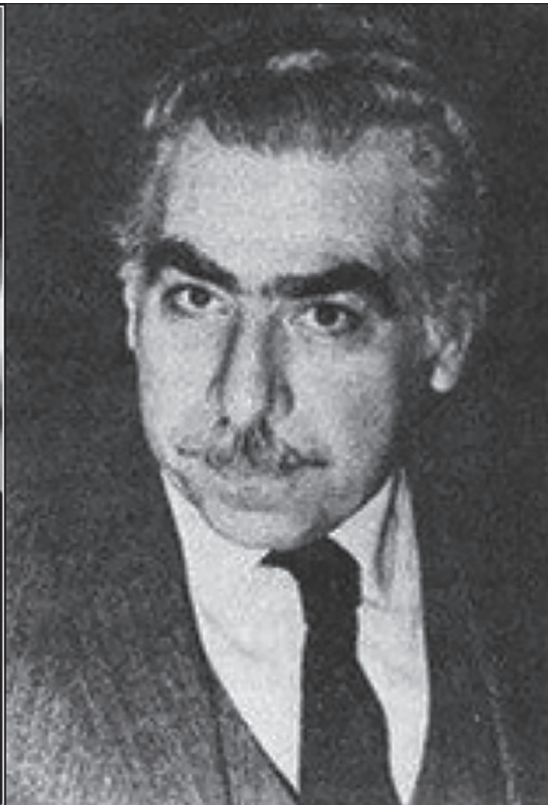
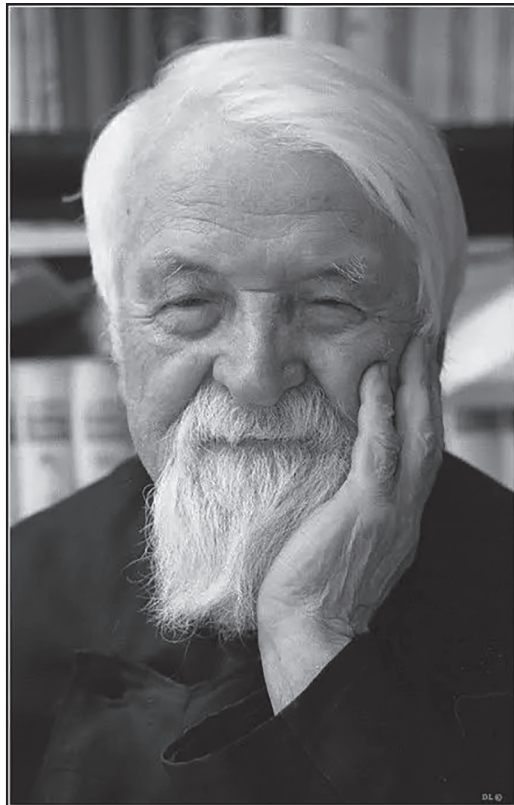
sătura centrală a vieții celor mai multe dintre comunitățile bisericești menționate mai sus.

Sunt cunoscute etapele principale prin care a trecut mișcarea ecumenică. Polemica a fost urmată de colaborare, atât în lucrarea misionară, cât și în viața practică de zi cu zi. Ajutorul reciproc a fost prima mare etapă a mișcării ecumenice, completată

enciclică a Patriarhiei Ecumenice din 1920, Biserica Ortodoxă a fost prima care a chemat lumea creștină să părăsească disputele confesionale și să intre într-o nouă perioadă a înțelegerii și a iubirii. Dincolo de dialogurile cu toate confesiunile creștine, aflate în desfășurare, Biserica Ortodoxă a adoptat de la început o poziție activă în cadrul Consiliului Mondial al Bisericilor, sprijinind, pe cât i-au stat puterile, atât ajutorul reciproc, cât și dialogul.

Însă conștiința ortodoxă este întotdeauna deosebit de sensibilă în chestiuni de o atât de mare însemnătate, precum unirea Bisericilor. Credinciosul ortodox lucrează pentru înlăturarea diferențelor, participă la buna luptă a iubirii dintre creștini, dar veghează, ascultând de Apostolul Pavel, și pentru „lupta după lege”.

Conștiința ortodoxă se arată deosebit de sensibilă mai ales

foarte curând de dialogul teologic, prin care diferitele confesiuni au dorit să-și privească împreună deosebirile și, pe cât a fost posibil, să le depășească.

Dar lungile veacuri de separare au fixat diferențele, atât în formulările dogmatice, cât și în organizarea vieții duhovnicești și a vieții bisericești. Iar dialogul teologic nu pare să poată conduce curând la împlinirea idealului unității.

Astfel, acea parte a mișcării ecumenice care caută rezultate imediate s-a îndreptat spre o nouă direcție. Deoarece drumul spre unire se arată lung și deoarece nevoia ei este urgentă, unitatea poate fi creată ca un fapt împlinit prin participarea comună și imediată a creștinilor la Potirul Euharistic, adică prin „intercomuniune” (intercommunion). Această tendință se dezvoltă având conștiința că folosește drept metodă sofismul „presupunerii a ceea ce trebuie demonstrat”.

Atitudinea Bisericii Ortodoxe față de mișcarea ecumenică a fost întotdeauna pozitivă. Prin celebra

în chestiunea „intercomuniunii” euharistice. Metoda faptelor împlinite și principiul, utopic prin însăși natura sa, al presupunerii a ceea ce trebuie demonstrat riscă să adauge, la atâtea greșeli care au dus la despărțire și care apoi au consolidat-o, încă una, care ar putea amâna poate pentru mult timp de acum înainte unirea.

Dar, pe de altă parte, păcatul despărțirii este atât de mare, încât nimeni nu poate pune cu ușurință o stavilă în calea oricărei încercări de a-l îndrepta.

În discuțiile care au loc, pe de o parte se formulează argumentul că „intercomuniunea” euharistică reprezintă, dincolo de drumurile sinuoase ale dezbaterilor dogmatice, calea directă a iubirii, care conduce nemijlocit la scopul urmărit. Pe de altă parte, se răspunde că, dimpotrivă, „intercomuniunea” constituie o forțare a unității și că, astfel, duce la o despărțire și mai profundă

(Va urma).

Traducere: Prof. Mihai-Ionuț Coană